

महाराष्ट्र सायबर सुरक्षा प्रकल्पाच्या पायाभूत सुविधांसाठी AI Based Tool खरेदी करण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग
शासन निर्णय क्र.सासुप्र ०९२४/प्र.क्र.१७५/विशा-३(अ)
मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२.
दिनांक : २५ नोव्हेंबर २०२४

वाचा:-

- १) शासन निर्णय क्र. संकिर्ण-२०१५/प्र.क्र.६४/विशा-३अ, दि.०२.०६.२०१६
- २) शासन निर्णय क्र. संकिर्ण-२०१५/प्र.क्र.६४/विशा-३अ, दि.२२.०३.२०१७
- ३) विशेष पोलीस महानिरिक्षक, सायबर, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्र.२५८६/
Procurement of AI- Based Tool Project/ MH-cyber/२०२४, दि.२३.०९.२०२४.
- ४) मा. अपर मुख्य सचिव (गृह) यांच्या अध्यक्षतेखाली दि. २४.०९.२०२४ रोजी झालेल्या उच्चस्तरीय शक्ती प्रदत्त समितीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.

प्रस्तावना :-

विशेष पोलीस महानिरिक्षक, सायबर, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी उपरोक्त वाचा क्र.३ येथील पत्रान्वये, सद्यस्थितीत तंत्रज्ञानात लक्षणीय प्रगती झाली असून सायबर गुन्द्यांच्या गुंतागुंत व प्रमाणामध्ये तीव्र वाढ दिसून आली आहे. या नव्याने विकसित होत असलेल्या सायबर आव्हानांवर मात करण्यासाठी, महाराष्ट्र सायबर सुरक्षा प्रकल्पाच्या पायाभूत सुविधांची लवचिकता व सुरक्षितता सुनिश्चित करण्यासाठी तसेच आयटी प्रणालीचे प्रभावीपणे व्यवस्थापन व देखरेख करण्यासाठी उच्चतम आधुनिक कृत्रीम बुद्धिमत्ता (एआय) आधारित उपाय स्वीकारणे आवश्यक असून त्यानुषंगाने AI Based Tool खरेदीचा प्रस्ताव शासनास सादर केला आहे. सदर प्रस्तावात AI Based Tool खरेदीसाठी अंदाजे रु.८९,७८,५०,०००/- इतका निधी प्रस्तावित केलेला आहे.

सदर एआय-आधारित टूल महाराष्ट्र सायबर विभागातील सर्व IT- आधारित प्रणालींची कार्यक्षमता सुधारण्यात व वाढविण्यात महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावेल. विशेषतः महाराष्ट्र सायबर सुरक्षा प्रकल्पाच्या सध्या सुरू असलेल्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने हे टूल सातत्याने प्रकल्पाचे निरीक्षण करेल, अकार्यक्षमता किंवा त्रुटी शोधून अंदाज लावेल आणि त्यांना पूर्णपणे दुरुस्त करेल. तसेच, सदर टूल दुर्भावनापूर्ण व्यक्तींकडून होणा-या हॅकिंगच्या प्रयत्नांना प्रतिबंधित करेल, त्यामुळे सायबर सुरक्षा प्रकल्पाची अखंडता सुनिश्चित होईल आणि डेटा व माहितीचे संरक्षण होईल. सदर एआय टूल महाराष्ट्र सायबर सुरक्षा प्रकल्प किंवा संबंधित IT सिस्टीममधील कोणत्याही त्रुटी आपोआप दूर करेल, तसेच त्याद्वारे सायबर प्रकल्पाच्या कार्यक्षमतेची देखभाल केली जाईल आणि प्रकल्पामधील बिघाड किंवा सायबर हल्ल्यांमुळे होणा-या मलिन प्रतिष्ठा, विश्वासाहता किंवा डेटाचे संभाव्य नुकसान यापासून संरक्षण मिळेल. तसेच, सद्यस्थितीत नव्याने विकसित होत असलेल्या सायबर आव्हानांना तोंड देण्यासाठी सदर AI Based Governance, Risk and Compliance solution ची आवश्यकता आहे. सदर AI Based Tool द्वारे PRIVACY RISKS: Integrated Citizen Data Protection, POSTURE RISKS :

Integrated Security Controls, POSTURE PERFORMANCE RISKS: Integrated Operational Controls ही कार्य अत्यंत कार्यक्षम पद्धतीने पार पाडता येतील.

त्यानुषंगाने विशेष पोलीस महानिरीक्षक, सायबर, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी प्रस्तावित केल्यानुसार उपरोक्त वाचा क्र.४ अन्वये उच्चस्तरीय शक्ती प्रदत्त समितीच्या बैठकीमध्ये घेण्यात आलेल्या निर्णयानुसार सदर AI Based Tool च्या खरेदीस प्रशासकीय मान्यता प्रदान देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

सद्यस्थितीत तंत्रज्ञानात लक्षणीय प्रगती झाली असून सायबर गुन्द्यांच्या गुंतागुंत व प्रमाणामध्ये तीव्र वाढ दिसून आली आहे. या नव्याने विकसित होत असलेल्या सायबर आव्हानांवर मात करण्यासाठी, महाराष्ट्र सायबर सुरक्षा प्रकल्पाच्या पायाभूत सुविधांची लवचिकता व सुरक्षितता सुनिश्चित करण्यासाठी तसेच आयटी प्रणालीचे प्रभावीपणे व्यवस्थापन व देखरेख करण्यासाठी उच्चतम आधुनिक कृत्रीम बुद्धिमत्ता (एआय) आधारित उपाय स्वीकारणे आवश्यक आहे. सबब, उच्चस्तरीय शक्ती प्रदत्त समितीच्या दि.२४.०९.२०२४ रोजीच्या बैठकीतील निर्णयानुसार सदर AI Based Tool च्या खरेदीस या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

२. उपरोक्त AI Based Tool च्या खरेदीसाठी अंदाजित रक्कम रु.८९,७८,५०,०००/ (अक्षरी रु.एकोन्नवद कोटी अठ्याहत्तर लक्ष पन्नास हजार फक्त) इतक्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

३. सदर खरेदी करताना उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्र. भांखस- २०२४/ प्र.क्र.८२/भाग-III/उद्योग-४, दिनांक १.१२.२०१६ अन्वये विहित केलेल्या खरेदीसीटीच्या कार्यपद्धतीचे तसेच त्यानुषंगाने शासनाने वेळोवेळी विहित केलेल्या खरेदीबाबतच्या अटी व शर्तीचे पालन करणे बंधनकारक आहे.

४. सदर प्रकल्प राबविण्यासाठी आवश्यक निधी सन २०२४-२०२५ या आर्थिक वर्षात मागणी क्र.बी-०१, २०५५ पोलीस, ११५ पोलीस दलाचे आधुनिकीकरण, (०१) विविध तंत्रज्ञान विकास प्रकल्प (०१) (०१) तंत्रज्ञान विकास प्रकल्प, (२०५५ ए०३२) ५२-यंत्रसामग्री व साधनसामग्री या लेखाशीर्षातर्गत विभागास उपलब्ध होणा-या मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

५. सदर शासन निर्णय उच्चस्तरीय शक्ती प्रदत्त समितीच्या दि.२४.०९.२०२४ रोजीच्या बैठकीतील निर्णयानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४११२५१७२४५९४९२९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(राहुल कुलकर्णी)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

२. अपर पोलीस महासंचालक (नि.व स.), पोलीस महासंचालक यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
३. अपर पोलीस महासंचालक, आर्थिक गुन्हे शाखा, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
४. महासंचालक, न्यायसहायक वैज्ञानिक संचालनालय, मुंबई.
५. विशेष पोलीस महानिरीक्षक, महाराष्ट्र सायबर, मुंबई.
६. सह सचिव (कार्यासन पोल-४), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. उप सचिव (कार्यासन बीयुडी-१), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. महालेखापाल, महाराष्ट्र १ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरिक्षा), मुंबई.
९. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
१०. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
११. निवडनस्ती/गृह विभाग, (विशा-३अ).